

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

VISIO
kaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

VISIO – Innovatiivinen vihreä siirtymä,
Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava

Uudenmaan liitto 3/2025
Päivitetty 6/2025 (kaava-alueen laajentaminen Östersundomin maakuntakaavan alueelle)
Päivitetty 02/2026

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Sisällys

1. Johdanto	4
2. Mikä on maakuntakaava?	6
Maakuntakaavan oikeusvaikutukset.....	7
3. Kaavatyön lähtökohtia	8
Toimintaympäristö ja merkittävimmät muutostekijät.....	8
Tulevaisuuden haasteet kaavatyön taustalla.....	9
Maakuntakaava toteuttaa maakuntaohjelmaa	10
Maakunnan kehittämisen kokonaisuus Uudellamaalla	11
Maakuntakaavatilanne.....	12
Voimassa olevat maakuntakaavat kunnittain	13
4. Kaava- ja vaikutusalue	14
5. Maakuntakaavan sisältö ja lähtötiedot.....	15
Vihreän ja puhtaan siirtymän määritelmä.....	15
Kaavan teemat	16
Läpileikkaavat näkökulmat.....	20
Muutokset voimassa olevaan kaavaan	22
Lähtötiedot ja valmistuneita selvityksiä.....	23
Tunnistettuja selvitystarpeita	24
Rinnalla etenevät suunnitteluprosessit.....	24

6. VISIO-kaavan tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet.....	25
Tavoitteiden strateginen kokonaisuus tasoittain	26
Tavoite 1. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen	28
Tavoite 2. Kestävän ja innovatiivisen kilpailukyvyn vahvistaminen.....	28
Tavoite 3. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen.....	28
7. Arvioitavat vaikutukset	29
8. Vuorovaikutus	30
Osallisuus ja päätöksenteko	30
Välineet ja alustat.....	31
9. Aikataulu ja prosessi.....	32
Tavoiteaikataulu	32
Vuorovaikutusmahdollisuudet.....	33
10. Lisätietoja ja yhteystiedot.....	34

1. Johdanto

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on Alueidenkäyttölain 63 § mukainen suunnitelma, joka välittää tietoa maakuntakaavan etenemisestä, vaikutusten arvioinnista ja mahdollisuuksista osallistua valmisteluun. OAS:ia päivitetään kaavoitustyön edetessä ja se on nähtävillä ajantasaisena Uudenmaan liiton verkkosivuilla osoitteessa uudenmaanliitto.fi/visio-kaava koko kaavaprosessin ajan.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaavaa nimeltään Innovatiivinen vihreä siirtymä eli VISIO-kaava. Uudenmaan maakuntahallitus päätti uuden maakuntakaavatyön käynnistämisestä 13.5.2024.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, mitä aiheita maakuntakaavassa käsitellään, mitkä ovat kaavan tavoitteet ja miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Lisäksi kerrotaan osallisten mahdollisuuksista vaikuttaa kaavan sisältöön kaavaprosessin eri vaiheissa.

Nyt laadittava kaava on vaihemaakuntakaava ja kaavan tavoitevuosi on vuodessa 2050. Alueellisesti kaava kattaa kaikki Uudenmaan alueen kunnat.

Vaihemaakuntakaava täydentää ja päivittää voimassa olevaa ja lainvoimaista kaavakokonaisuutta vihreään siirtymään liittyvien teemakokonaisuuksien osalta:

- Energia
- Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne
- Luonto ja hiilensidonta
- Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto
- Vesihuolto ja vesivarat
- Maanpuolustus

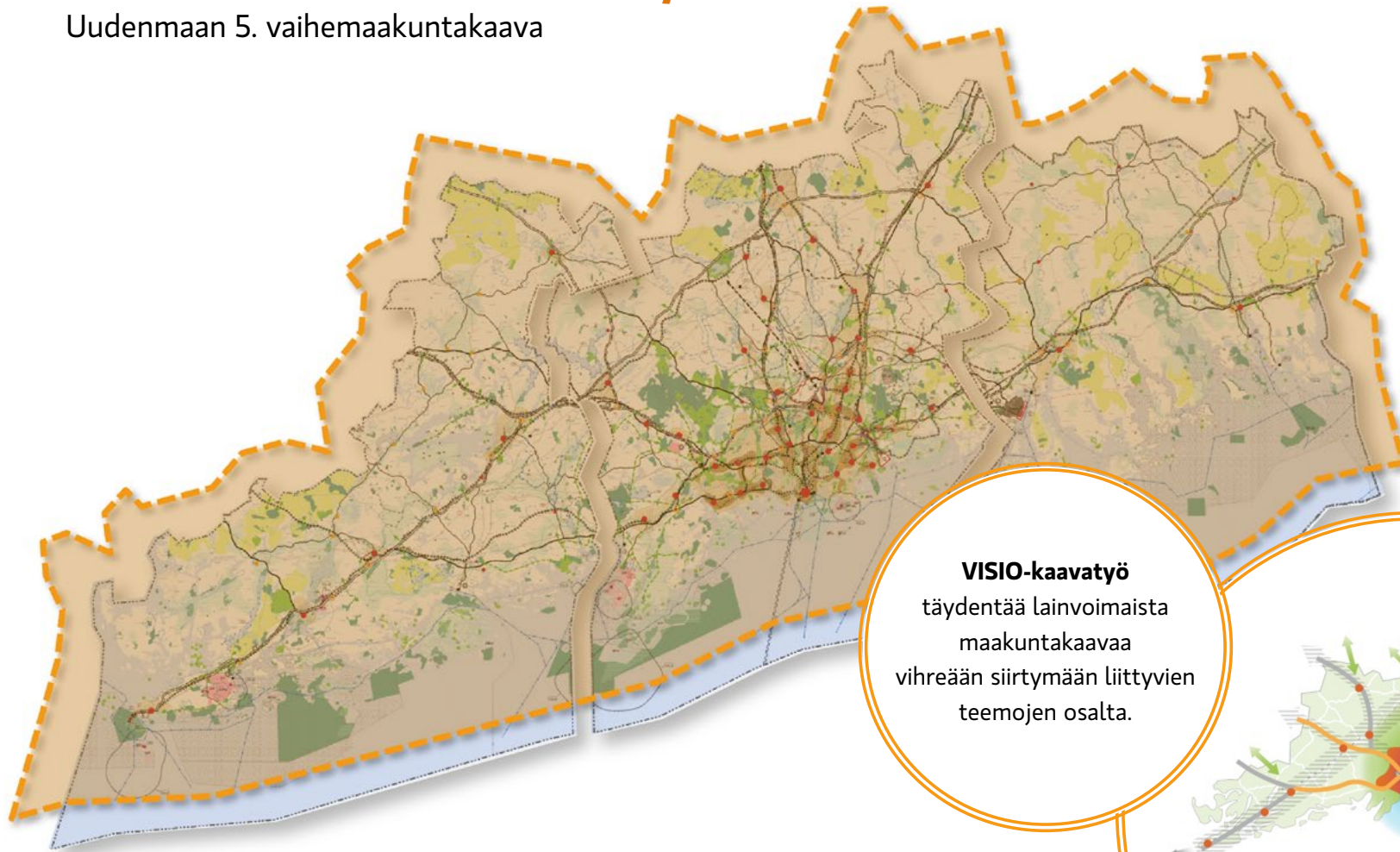
Nykyiset maakuntakaavat säilyvät pääosin voimassa, mutta joitain VISIO-kaavan teemoihin liittyviä merkintöjä esitetään kumottaviksi.

Kaikkiin esille nouseviin kysymyksiin ei ole mahdollisuutta vastata maakuntakaavan keinoilla, vaan aiheista voidaan myös tehdä taustaselvityksiä, avata lainvoimaisen maakuntakaavan tulkintaa aiheen osalta tai tukea lainvoimaisen maakuntakaavan tavoitteiden ja ratkaisuiden toteutumista esimerkiksi viranomaistyössä tai hankkeilla.

VISIO – Innovatiivinen vihreä siirtymä

Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava

VISIO-kaavatyö
täydentää lainvoimaista
maakuntakaavaa
vihreään siirtymään liittyvien
teemojen osalta.

Taustalla vaikuttaa Uusimaa-kaava 2050
-työn yhteydessä laadittu **Uudenmaan
rakennesuunnitelma**.

2. Mikä on maakuntakaava?

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmään kuuluu alueidenkäyttölain mukaisesti neljä tasoa: valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Lisäksi kunnat voivat laatia yhteisen yleiskaavan.

Maakuntakaava on oikeusvaikutteinen ja kaavataisoista yleispiirteisin. Kaava toimii ohjeena kuntien kaavoitukselle sekä muulle alueiden käytön suunnittelulle. Kaavan yleispiirteisiä linjauksia tarkennetaan kuntien laatimissa yleis- ja asemakaavoissa.

Maakuntakaavassa esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia aluevarauksia ja yleispiirteisiä sijainteja maakunnallisesti merkittäville toiminnoille. Kaavassa yhten-
sovitetaan erityisesti valtakunnallisia ja maakunnallisia näkökulmia ja tavoitteita.

Maakuntakaavan laadintaa ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakunnan omat tavoitteet. Alueidenkäyttölaki määrittelee maakuntakaavalle sisältövaatimukset.

Maakuntakaava esitetään kartalla ja se koostuu kaavamerkinnoista sekä niihin liittyvistä suunnittelumääräyksistä. Kaavaselostus selventää ja taustoittaa kaavakartalla ja suunnittelumääräyksillä esitettävää ratkaisua. Maakuntakaavan liitekartoilla voidaan havainnollistaa, selventää, tarkentaa tai taustoittaa kaavan ratkaisuita. Selostukseen voi liittyä karttojen ohella myös muita liitteitä.

Maakuntakaavan laadinnasta vastaa maakunnan liitto, joka on alueensa kuntien omistama kuntayhtymä. Maakuntakaavan hyväksyy maakuntavaltuusto.

Suunnittelujärjestelmää ohjaava lainsäädäntö on parhaillaan uudistumassa. Alueidenkäyttölain päivityksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 aikana. Uudistuksen vaikutukset täsmentyvät kaavaprosessin kuluessa ja ne tullaan aikanaan täydentämään tähän OAS:iin.

i

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (Alueidenkäyttölaki 32 §)

Maakuntakaavaan liittyy sen toteutumista turvaava ehdollinen rakentamisrajoitus. Rakentamisrajoitus on lähtökohtaisesti voimassa virkistys- tai suojelualueeksi osoitetulla alueella, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella. (Alueidenkäyttölaki 33 §)

Maakuntakaava esitetään kartalla ja se koostuu kaavamerkinnoista sekä niihin liittyvistä suunnittelumääräyksistä.

3. Kaavatyön lähtökohtia

Toimintaympäristö ja merkittävimmät muutostekijät

Uuden VISIO-vaihemaakuntakaavatyön keskeinen lähtökohta on alueidenkäytön keinoin edistää vihreää siirtymää Uudellamaalla.

Tarve lainvoimaista maakuntakaavatilannetta täydentävälle ja päivittävälle vaihemaakuntakaavalle on noussut esiin toimintaympäristön nopeiden muutosten takia ja sidosryhmiltä saadun palautteen kautta.

Keskeinen lähtökohta on alueidenkäytön keinoin edistää vihreää siirtymää Uudellamaalla.

Ilmastokriisi ja luontokato etenevät ennustettua nopeammin, joten alueidenkäyttöä on suunniteltava vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Maakuntakaavatyössä edistetään vihreää siirtymää ympäristön reunaehtojen rajoissa etsimällä ratkaisuja energiamurrokseen, kiertotalouteen ja muuhun luonnonvarojen käyttöön.

Myös muutoksilla geopoliittisessa tilanteessa ja turvallisuusympäristössä on vaikutuksensa Uudellamaalle, ja myös kansainvälinen että kansallinen politiikka, sääntely ja sitoumukset, erityisesti EU:n ja Suomen teollisuuspolitiikka, vaikuttavat aiempaa suuremmin alueidenkäytön suunnitteluun. On myös todennäköistä, että sääntely tulee lähivuosina edelleen lisääntymään ja tiukentumaan.

Vihreän siirtymän haasteiksi Uudellamaalla on tunnistettu mm. energian riittävyys sekä uudenlaisen elinkeinon tilantarve. Kasvavassa ja tiiviissä maakunnassa sopivien alueiden löytäminen paljon tilaa vaativille toiminnoille voi olla vaikeaa.

Luonnonympäristön osalta maakuntaan kohdistuvat monet eri intressit ovat johtaneet pirstaloitumiseen ja ekologisen verkoston ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen.

Uudenmaan vahvuuksia vihreän siirtymän kannalta ovat muun muassa osaava työvoima, hyvät logistiset yhteydet sekä kytkeytymismahdollisuudet energiaverkkoihin.

Energiaan, elinkeinoin ja liikkumiseen laajasti liittyvän vihreän siirtymän edistämiseen sisältyy samalla maakunnan ekologisten verkostojen, hiilensidonnallisuuden ja ilmastomuutokseen sopeutumisen vahvistaminen. VISIO-vaihemaakuntakaavatyössä keskiössä ovatkin luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, energiamurrokseen, luonnonvaroihin ja kiertotalouteen sekä liikenteeseen ja muuhun kriittiseen infraan liittyvät alueidenkäytön suunnittelun ratkaisut.

Tulevaisuuden haasteet kaavatyön taustalla

VISIO-kaavalla pyritään vastaamaan Uudellamaalla tärkeiksi nähtyihin ajankohtaisiin ja ennakoituihin muutostekijöihin ja haasteisiin.

Uudenmaan liitto toteutti vuoden 2023 aikana kyselyt, joilla selvitettiin kuntien ja muiden sidosryhmien näkemyksiä

A) Uudenmaan tulevaisuuden haasteista sekä

B) maakuntakaavan toimivuudesta ja täydennystarpeista.

Tärkeimmiksi Uudenmaan tulevaisuuden haasteiksi mainittiin toimiva seudullinen joukkoliikenne, ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen, luontokadon pysäyttäminen, kasvun kestävä ohjaaminen sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten varmistaminen. Haasteisiin vastaamisessa Uudenmaan liitolta toivottiin erityisesti roolia tiedolla johtamisessa ja laaja-alaisen yhteistyön kehittämisessä.

Maakuntakaavan päivitys- ja täydennystarpeiksi ehdotettiin etenkin energiateemaa ja vihreää siirtymää, kiertotaloutta sekä ekologista verkostoa.

Tulevaisuuden haasteiden ja maakuntakaavan kyselyiden tulokset nostivat esiin vihreän, puhtaan siirtymän tematiikka laajasti käsitettynä: energian tuotanto ja siirto, kiertotalous, joukkoliikenne sekä luonnon ja kestävä yhdyskuntarakenteen reunaehdot.

Kyselyn lisäksi VISIO-maakuntakaavan taustalla vaikuttavat myös laajat kuntakierrokset jäsenkuntiin vuosina 2023 ja 2024.

[» Lue lisää sidosryhmäkyselystä ja kuntakierroksesta](#)

”

**VISIO-kaavalla pyritään
vastaamaan Uudellamaalla
tärkeiksi nähtyihin
ajankohtaisiin ja ennakoituihin
muutostekijöihin ja haasteisiin.**

Maakuntakaava toteuttaa maakuntaohjelmaa

Uudenmaan kehittämisen lähtökohdat on kirjattu Uudenmaan maakuntaohjelmaan. Vuonna 2025 maakuntavaltuuston hyväksymä, pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuva maakuntaohjelma näyttää suunnan maakunnan kehittämiselle seuraaviksi vuosiksi. Maakuntaohjelman nimi on Ratkaisujen Uusimaa – Suomen suunnannäyttävä, Euroopan edelläkävijä.

Vuosina 2026–2029 voimassa oleva ohjelma sisältää kehittämisen tavoitteet ja vuoteen 2050 ulottuvan vision ”Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta”.

Ohjelman painopisteet ovat Ympäristöviisas, Innovatiivinen ja Onnellisten Uusimaa. Uuteen ohjelmaan sisältyy myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ohjaavat älykkään erikoistumisen kärjet.

Maakuntaohjelmaa toteuttavat Uudenmaan kehittämistoimijat, joista keskeisimpiä ovat kunnat, korkeakoulut, ammatilliset oppilaitokset ja yhdistykset. Toimeenpano tapahtuu erityisesti hankkeiden kautta. Ohjelma ohjaa maakunnalle osoitettavaa hankerahoitusta.

» [Tutustu uuteen maakuntaohjelmaan](#)

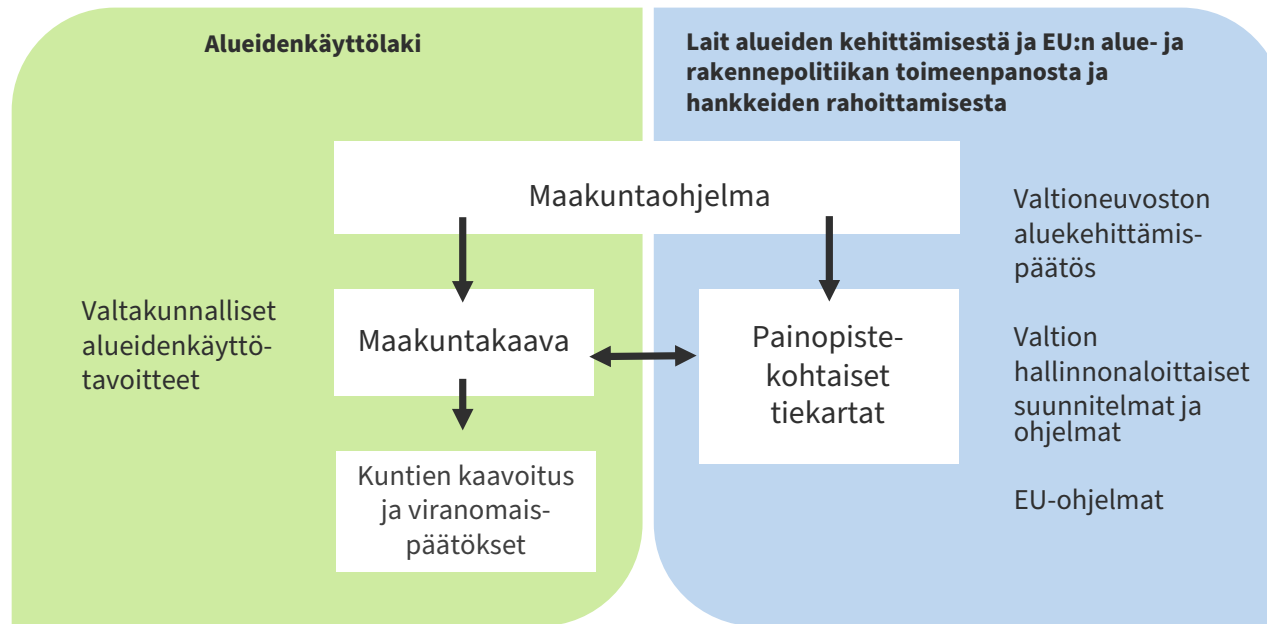
Ohjelma- ja kaavatyötä tehdään Uudenmaan liitossa tiiviissä yhteistyössä. VISIO-kaavan valmistelu aloitettiin edellisen maakuntaohjelman eli Uusimaa-ohjelman ollessa voimassa. Uusimaa-ohjelman painopisteet ja tavoitteet ohjasivat kaavan tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden valmistelua, mutta työssä huomioitiin myös uuden valmistelussa olleen maakuntaohjelman linjauksia.

VISIO-kaava toteuttaa osaltaan uutta Ratkaisujen Uusimaa -maakuntaohjelmaa kaikkien painopisteiden osalta maakuntakaavan työkaluin ja keinoin.

On tärkeää, että myös alueidenkäytön suunnittelu tukee maakuntaohjelmaan kirjattuja vihreän siirtymän, älykkään erikoistumisen sekä ympäristöviisaan maakunnan tavoitteita. Samalla maakuntakaava tukee myös Uudenmaan ilmastotiekarttaa ja sen toimenpideohjelmaa.

Maakunnan kehittämisen kokonaisuus Uudellamaalla

Maakuntaohjelmatyön ja maakuntakaavatyön suhde ja niitä ohjaava lainsäädäntö.

Maakuntakaavatilanne

Uudellamaalla on uuden VISIO-kaavan valmistelun alkaessa voimassa useita maakuntakaavoja: Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus, Östersundomin maakuntakaava sekä neljännen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta:

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaava
- Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava
- Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava

Näiden kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla ja ulottuu vuoteen 2050.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut korkeimman hallinto-oikeuden 13.3.2023 antamien päätösten myötä lainvoimaiseksi. Länsi-Uudenmaan kaavasta kumoutui oikeuskäsittelyn myötä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelu- määräyksen osa, joka ohjaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue kattaa Helsingin Östersundomista Sipoon Söderkullaan ulottuvan alueen sekä osan Vantaan Länsisalmea. Maakuntakaava tuli korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen lainvoimaiseksi toukokuussa 2021. Kaavassa käsitellään kaikki keskeiset alue- ja yhdyskuntarakenteen teemat, ja se on osa Uudenmaan toista vaihemaakuntakaavaa.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava kattaa koko Uudenmaan, lukuun ottamatta Östersundomin aluetta. Maakuntakaava tuli korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen lainvoimaiseksi toukokuussa 2020. Maakuntakaava on muuten kumottu, mutta voimaan jäi maakuntavaltuuston päätöksellä kaavan tuulivoimaratkaisu: neljä tuulivoiman tuotantoon soveltuvaa aluetta Porvoossa, Loviisassa ja Lapinjärvellä sekä paikallista tuulivoimaa koskeva suunnittelusuositus.

i

Kun vallitsevaa kaavatilannetta tulkitaan, kaikki voimassa olevat maakuntakaavat merkintöineen ja määräyksineen on otettava huomioon samanaikaisesti. Tulkintaa helpottaa epävirallinen voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartta sekä merkinnät ja määräykset: uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa

”

**Uudellamaalla on
VISIO-kaavan valmistelun
alkaessa voimassa useita
maakuntakaavoja.**

Voimassa olevat maakuntakaavat kunnittain

Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja, Raasepori ja Siuntio

- Uusimaa-kaava 2050: Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava
- Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu

Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Porvoo ja Pukkila

- Uusimaa-kaava 2050: Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava
- Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu

Östersundomin alue (Helsinki, Sipoo ja Vantaa)

- Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava: Östersundomin alue

Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa ja Vihti

- Uusimaa-kaava 2050: Helsingin seudun vaihemaakuntakaava
- Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu

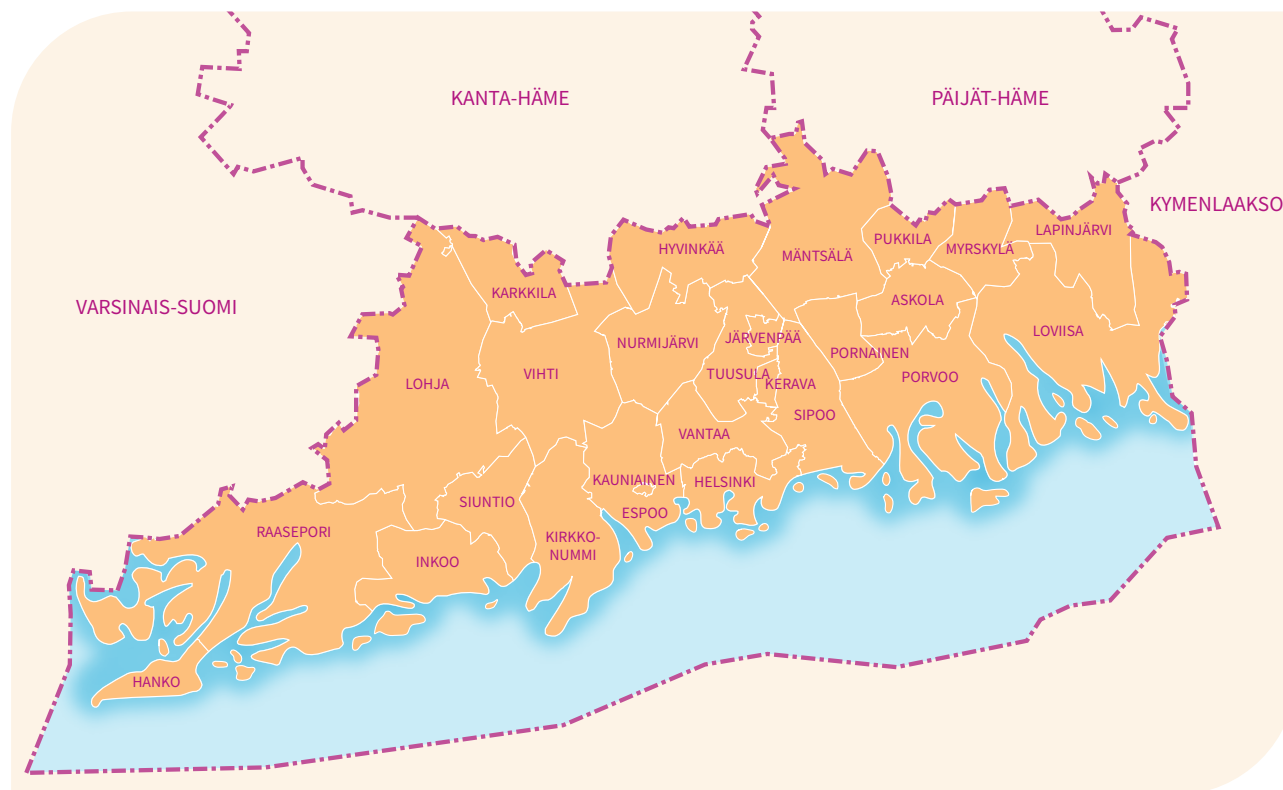
4. Kaava- ja vaikutusalue

VISIO-kaava laaditaan koko Uudenmaan alueelle, ja se kattaa kaikki Uudenmaan alueen kunnat.

Uudellamaalla on 26 kuntaa: Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Inkoo, Järvenpää, Kauniainen, Karkkila, Kerava, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa ja Vihti.

VISIO-kaavan vaikutusalueeseen kuuluvat varsinaisen kaava-alueen lisäksi ne ulkopuoliset alueet, joille kaavassa suunniteltava alueiden käyttö voi aiheuttaa olennaisia vaikutuksia. Vaikutusten merkittävyys ja laajuus riippuu käsiteltävästä teemasta ja vaikutukset voivat vaihdella ylikunnallisista ylimaakunnallisiin ja valtakunnallisiin sekä joissain tapauksissa myös kansainvälisiin.

Jos maakuntakaavalla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisen Euroopan unionin jäsenvaltion alueelle, Suomen ympäristökeskuksen on huolehdittava Euroopan unionin SOVA-direktiivissä säädetystä ilmoitusmenettelystä ja neuvottelujen käymisestä toisen jäsenvaltion kanssa. Uudenmaan liiton tulee ilmoittaa Suomen

ympäristökeskukselle VISIO-kaavan valmistelutilanteesta (Alueidenkäyttölaki 206 a § ja 206 b §). Uudenmaan liitto neuvottelee menettelystä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

5. Maakuntakaavan sisältö ja lähtötiedot

i

Vihreän ja puhtaan siirtymän määritelmä

Määritelmä on muotoiltu Uudenmaan liitossa [ympäristöministeriön määritelmän](#) pohjalta.

Määritelmä muodostaa yhden tärkeän lähtökohdan VISIO-kaavatyölle.

Vihreä ja puhdas siirtymä on välttämätön muutos kohti ekologisesti kestävää taloutta ja elinvoimaa. Kestävä talous perustuu vähähiilisiin sekä kierto-taloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

Siirtymä mahdollistaa hiilineutraalin yhteiskunnan rakentumisen, parantaa ekologista tasapainoa, hillitsee ilmastonmuutosta sekä edistää siihen sopeutumista, sekä turvaa tulevaisuuden elinmahdollisuuksia.

Puhdas energia on tiivis osa siirtymää. Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen puhtailla energiaratkaisuilla on keskeinen tavoite siirtymässä.

Uudellamaalla vihreässä ja puhtaassa siirtymässä painottuvat innovaatiot, resurssiviisaus, luonnon ja ympäristön asettamat rajat, kestävän liikenteen, logistiikan ja infrastruktuurin kehittäminen sekä oikeudenmukaisuus ja sosiaalinen hyväksyttävyys.

Muutokseen kannustavat EU-tason sääntely, kansainväliset ja kansalliset ilmastotavoitteet, sekä Uudenmaan maakunnallinen tavoite saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä. Uudenmaan liitto haluaa olla edelläkävijä myös vihreän ja puhtaan siirtymän edistäjänä sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Kaavan teemat

Vihreän siirtymän vaihemaakuntakaava käsittelee kuutta teemakokonaisuutta

- Energia
- Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto
- Luonto ja hiilensidonta
- Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne
- Vesihuolto ja vesivarat
- Maanpuolustus

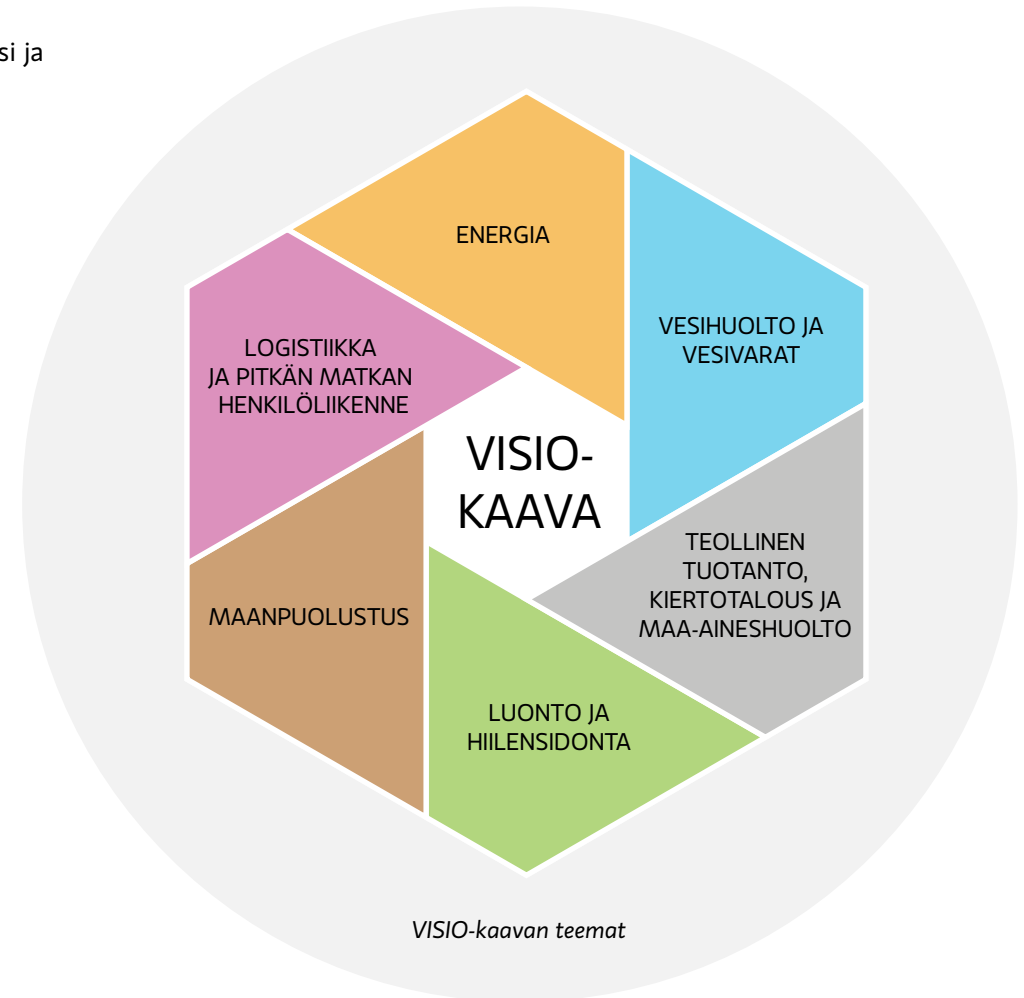
Teemat on valittu käsiteltäväksi laajan vuoro-vaikutuksen sekä lainvoimaisen kaavan täydennys- ja päivitystarpeiden arvioinnin pohjalta. Maanpuolustus-teema on lisätty uutena OAS-palautteen myötä.

Kaavatyön lähtökohdaksi Uudenmaan liitossa tehtiin kaavatyön aloitusvaiheessa maakuntakaavan teemojen kehityskuvat. Kehityskuviin on laajaan lähdemateriaaliin perustuen koottu keskeiset tiedot teeman nykytilasta ja kehityskuluista, jotka ovat nykytilaan johtaneet. Lisäksi kehityskuvissa arvioidaan tulevia näkymiä.

[» Tutustu kehityskuviin VISIO-kaavan verkkosivulla](#)

Varsinaisten sisältöteemojen lisäksi kaavatyössä otetaan läpileikkaavina huomioon seuraavat näkökulmat:

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen
- Turvallisuus, resilienssi ja huoltovarmuus
- Hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus
- Innovatiivinen vihreä siirtymä

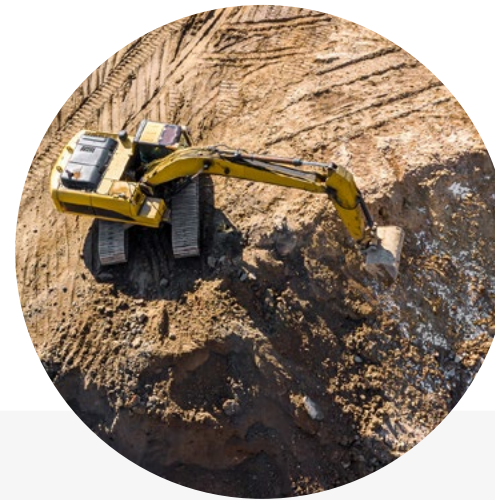

Energia

Yhteiskunnan toimintojen sähköistyminen ja vihreän siirtymän hankkeiden energiatarpeet korostuvat nyt ja tulevaisuudessa. Maakuntakaava auttaa osaltaan ratkaisemaan, miten vihreän siirtymän hankkeet saadaan yhteensovitettua ympäristön ja asutuksen kanssa.

Kaavassa käsitellään:

- Energiansiirtoverkko (sähkönsiirto, maakaasu, vety)
- Ydinvoima (perinteinen ja pienydinvoima)
- Aurinkovoima
- Hukkalämpö, geoenergia ja energian varastointi

Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto

Vihreä teollinen tuotanto tarkoittaa esimerkiksi investointeja puhtaaseen energiantuotantoon ja uusiin teknologioihin. Kiertotalousratkaisut ja maa-aineshuolto korostuvat Uudellamaalla, jossa rakennetaan paljon. Maakuntakaavalla halutaan edistää vihreän siirtymän hankkeita ja investointeja siten että ympäristön reunaehdot huomioidaan.

Kaavassa käsitellään:

- Teollisen tuotannon, logistiikan, maa-aineshuollon ja/tai kiertotalouden keskittymät

Luonto ja hiilensidonta

Luontokadon kiihtyessä luonnon monimuotoisuus kaipaa vahvistusta voimakkaan maankäyttöpaineen Uudellamaalla. Kaavassa hyödynnetään uutta tietoa luontoarvoista ja ekologisista yhteyksistä. Ratkaisuihin painotetaan elinympäristöjen säilyttämistä, ennallistamista ja kytkeytyvyyden parantamista.

Kaavassa käsitellään maakunnallisesti merkittävät:

- Suojelualueet
- Viheryhteydet
- Luonnon monimuotoisuudelle tärkeät alueet (LUO)
- Ekologinen kompensatio ja luonnon tilan parantaminen
- Kulttuuriympäristöt
- Arvokkaat geologiset muodostumat
- Hiilensidonta

Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne

Liikennejärjestelmän kehittämistä tehdään monella tasolla. Uudellamaalla korostuu kansainvälisten matka- ja kuljetusketjujen toimivuus ja huoltovarmuus sekä nykyisen yhdyskuntarakenteen ja liikenneinfran tehokas hyödyntäminen.

Kaavassa käsitellään:

- Kansalliset ja kansainväliset ratahankkeet (Itärata, Lentorata sekä Tallinna-tunnelin rahtirata, terminaali ja varikko)
- Logistiikan liikenneyhteydet ja satamat
- Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikat
- Joukkoliikenteen liityntä- ja vaihtopaikat pitkän matkan henkilöliikenteessä

Vesihuolto ja vesivarat

Uudellamaalla on vesivarojen osalta hyvä tilanne, mutta haasteita tuovat tulevaisuuden vesihuollon tarpeet. Muuttuva ilmasto ja yleistyvät sään ääri-ilmiöt kuten tulvat ja kuivuus, vaikuttavat osaltaan vesivaroihin ja vesihuoltoon. Maakuntakaavalla pyritään turvaamaan vesihuollon kehittäminen kasvavan seudun tarpeisiin.

Kaavassa käsitellään:

- Maakunnallisesti merkittävät, uudet vesihuollon kohteet ja linjaukset
- Pohjavesialueiden tiedot ajantasaistettu

Maanpuolustus

Maanpuolustus-teemassa tarkastellaan muuttuneen turvallisuustilanteen vaikutuksia maankäytön suunnitteluun. Uudellamaalla on strateginen rooli osana kansallista puolustuskykyä.

Kaavassa käsitellään:

- Puolustusvoimien alueita, puolustusvoimien ampumaratoja, ampuma- ja harjoitusmelualueita sekä suojavaöhykkeitä

Läpileikkaavat näkökulmat

Varsinaisten sisältöteemojen lisäksi VISIO-kaavatyössä tarkastellaan neljä läpileikkaavaa näkökulmaa:

- ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen
- turvallisuus, resilienssi ja huoltovarmuus
- huoltovarmuus ja sosiaalinen hyväksyttävyys ja oikeudenmukaisuus
- innovatiivinen vihreä siirtymä

Läpileikkaavat näkökulmat sitovat VISIO-kaavan teemoja yhteen vihreän siirtymän kokonaisuudeksi. Ne sparraavat sekä kaavaprosessia että kaavaratkaisuja. Läpileikkaavat näkökulmat voivat hyödyttää myös kuntia. Esimerkiksi kuntakaavoituksessa vaikutusten arvioinnissa on mahdollista hyödyntää läpileikkaavien näkökulmien esiin nostamia huomioita ja kysymyksiä, jotka muotoutuvat kaavaproessin aikana.

VISIO-kaavatyössä läpileikkaavien näkökulmien avulla lisätään kaavakokonaisuuden vaikuttavuutta ja laatua, sekä yhteistä ymmärrystä niin Uudenmaan liitossa kuin sidosryhmien kesken, eri tasoilla ja toimijuuksissa.

Näkökulmia hyödynnetään etenkin vaikutusten arvioinnissa. Kaavan valmisteluvaiheessa on kaavaratkaisua arvioitu läpileikkaavasti ensisijaisesti ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmasta.

Muiden läpileikkaavien näkökulmien osalta tarkastelu painottuu kaavaehdotusvaiheeseen. Tällöin kaavaselostukseen täydennetään läpileikkaavien näkökulmien tarkemmat kuvaukset sekä VISIO-kaavateemojen vaikutusten arviointi näiden näkökulmien kautta.

**Läpileikkaavat
näkökulmat sitovat
VISIO-kaavan
teemoja yhteen
vihreän siirtymän
kokonaisuudeksi.**

VISIO-kaavan läpileikkaavat näkökulmat

Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen

VISIO-kaavalla luodaan alueidenkäytöllisiä edellytyksiä maakunnan ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Ilmastomuutokseen vastaaminen tarkoittaa kaavatyössä ratkaisuja, joilla yhtäältä hillitään päästöjen syntymistä ja toisaalta edistetään hiilen sitoutumista. Lisäksi sillä tarkoitetaan maakunnan ilmastokestävyyden vahvistamista eli varautumista ja sopeutumista muuttuviin ilmasto-olosuhteisiin. Keskeisiä keinoja ilmastomuutokseen vastaamisessa ovat toimintojen sijainnin ohjaus sekä erityisesti liikenteen, logistiikan, energiantuotannon, luonnonvarojen käytön ja viherrakenteen maakunnalliset ratkaisut.

Hyväksyttävyys ja oikeudenmukaisuus

Hyväksyttävyys kaavatyössä painottaa kaavaprosessin selkeyttä sekä sidosryhmien tunnistamista. On tunnistettu, että osallistumisen mahdollisuus lisää oikeudenmukaisuutta. Osallisuus on suoraa ja välillistä: maakuntavaltuusto ja -hallitus edustavat uusimaalaisia asukkaita ja toimijoita. He ovat keskeisessä asemassa arvioimaan ja edistämään mm. jako-oikeudenmukaisuutta, kuten VISIO-kaavan teemojen mahdollistamien hyötyjen ja haittojen tunnistamista ja jakautumista.

Turvallisuus, resilienssi ja huoltovarmuus

Kaavatyössä rakennamme kriisinkestävää yhteiskuntaa yhdistämällä fyysisen turvallisuuden, järjestelmien resilienssin ja huoltovarmuuden tarpeet. Edistämme rakenteellista turvallisuutta suojaamalla kriittistä infrastruktuuria ja sijoittamalla toiminnot siten, että onnettomuusriskejä voidaan minimoida. Vahvistamme alueiden kykyä toipua häiriöistä luomalla joustavia ja vaihtoehtoisia ratkaisuja niin energiahuoltoon kuin logistiikkaankin. Samalla varmistamme elintärkeiden resurssien, kuten puhtaan veden ja raaka-aineiden, saatavuuden ja omavaraisuuden kaikissa olosuhteissa.

Innovatiivinen vihreä siirtymä

VISIO-kaavalla voidaan edistää innovatiivisuutta Uudellamaalla edesauttamalla uusista ideoista syntyviä ratkaisuja menestyväksi liiketoiminnaksi, vienniksi ja uusiksi työpaikoiksi esimerkiksi vihreän siirtymän ja TKI-toiminnan klusterimaisten keskittymien kautta, tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yli kuntarajojen. VISIO-kaavalla ja kaavaan liittyvällä täsmennys- ja profilointityöllä voidaan tukea Uudenmaan kuntien kaavoitusta, auttaa varaamaan potentiaalisia alueita vihreän siirtymän toiminnoille sekä houkutella näihin liittyviä investointeja alueelle.

Muutokset voimassa olevaan kaavaan

Alueidenkäyttölain 204 §:ssä säädetään kaavamerkintöjen kumoamisesta. Mitä alueidenkäyttölaissa säädetään kaavan laatimisesta, koskee myös kaavan muuttamista ja niiden kumoamista.

VISIO-kaavalla on tarkoitus täydentää ja joiltain osin korvata nykyistä voimassa olevien maakunta-kaavojen kokonaisuutta vihreän siirtymän teemojen osalta. Kaava kattaa koko Uudenmaan alueen ja sillä on sama tavoitevuosi 2050 kuin voimassa olevalla Uusimaa-kaavalla.

Nykyiset maakuntakaavat säilyvät pääosin voimassa, mutta joitain VISIO-kaavan teemoihin liittyviä merkintöjä esitetään kumottaviksi.

Osassa VISIO-kaavan teemoissa kumottavaksi esitetään kaikki teemaan liittyvät voimassa olevat merkinnät ja niiden määräykset, osassa päivitetään vain määräyksiä ja osassa kumotaan vain tiettyjä merkintöjä tai niiden osia kartalta.

VISIO-kaavan tultua voimaan, kaikki mitä ei erikseen kaavan hyväksymisen yhteydessä päätetä kumota, jää voimassa olevista maakuntakaavoista voimaan.

Kumottavat merkinnät on kuvattu tarkemmin kaavaselostuksessa, kumottavien merkintöjen määräkset -asiakirjassa ja kumottavien merkintöjen kartalla.

”

VISIO-kaavalla on tarkoitus täydentää ja joiltain osin korvata nykyistä voimassa olevien maakuntakaavojen kokonaisuutta vihreän siirtymän teemojen osalta.

Lähtötiedot ja valmistuneita selvityksiä

Maakuntakaavan valmistelu pohjautuu runsaaseen ja monipuoliseen tietopohjaan. Kaavan tietopohjaan hyödynnetään uusimpia tietoja eri aihealueista ja täydennetään uusilla selvityksillä tarpeen mukaan.

VISIO-kaavan keskeisenä lähtökohtana ovat Uudenmaan kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa käyty vuorovaikutus, voimassa olevat maakuntakaavat selvityksineen ja niiden päivitys- ja täydennystarpeiden arviointi sekä maakuntakaavojen toteutumisen seuranta. Myös vahvistunut yhteistyö muun muassa kansainvälisten verkostojen, naapurimaakuntien ja oman maakunnan toimijoiden kanssa tuo lähtökohtia kaavatyöhön.

Maakuntakaavan valmistelu pohjautuu runsaaseen ja monipuoliseen tietopohjaan.

Liitossa on laadittu useita taustaselvityksiä kaavan eri teemoihin ja toimintaympäristön muutoksiin liittyen:

- [Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektiot vuoteen 2060](#) (Uudenmaan liitto 2025)
- [Uudenmaan liiton yhdessä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa laatima skenaariotyö](#) (Uudenmaan liitto 2025)
- [Selvitys vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeista Uudellamaalla](#) (Uudenmaan liitto 2024)
- [Uusimaa-kaava 2050 -maakuntakaavakokonaisuuden arviointi hiilensidonnasta](#) (Uudenmaan liitto 2024)
- [Uudenmaan logistiikkaselvitys](#) (Uudenmaan liitto 2024)
- [Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten energialähteiden jakeluverkkoselvitys](#) (Uudenmaan liitto 2025)
- [Etelä-Suomen liikennestrategia](#) (liittojen yhteisjulkaisu 2020, päivitetty 2024)
- [Uudenmaan vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma vuoteen 2050](#) (Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2024)

- Rahtiradan ja lentoaseman pohjoispuolen terminaalijärjestelyt sekä varikon suunnittelu maakuntakaavan tarpeisiin (tulossa)
- Uusimaa-kaavan 2050 viheryhteystarvemerkitöjen ekologisen kytkeytyvyyden nykytilannetarkastelu (tulossa)
- Uudenmaan hiilensidonta ja hiilineutraalisuustavoite (tulossa)
- Sipoonkorven ekologiset yhteydet pohjoisen ja idän suuntiin. VISIO-kaavan luontoselvitys 2025 (tulossa)
- Uusimaa-kaavan tuotannon ja logistiikkatoimintojen, maa-aineshuollon sekä kiertotalouden ja jätehuollon keskittymiä koskevat kohdetarkastelut (tulossa)

[» VISIO-kaavan teemojen kehityskuvat](#)

Tunnistettuja selvitystarpeita

VISIO-kaavan teemoista on tunnistettu selvitystarpeita, joita myös tarkennetaan kaavatyön edetessä. Uusia selvityksiä tehdään sillä tasolla kun maakuntakaavan tarkkuustaso vaatii.

Muun muassa näistä aiheista on jo käynnissä selvityksiä tai on tunnistettu tarve uusille selvityksille:

- Aurinkovoiman maisema-, luonto- ja hiilensidontavaikutukset
- Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kaavamerkintöjen profilointi ja täsmentäminen
- Maakuntakaavan luonto- ja hiilensidontaselvitykset
- Ekologisen kompensaation mahdollisuudet
- Lentoaseman rahtiradan ja lentoaseman pohjoispuolen terminaalijärjestelyiden sekä varikon suunnittelu maakuntakaavan tarpeisiin
- Uudenmaan energiatase

Selvitysten aiheet ja tarkempi sisältö täsmentyvät kaavatyön aikana. Valmiit selvitykset päivitetään [kaavan verkkosivuille](#)

Rinnalla etenevät suunnitteluprosessit

Maakuntakaavatyön ohella on äskettäin valmistunut tai käynnissä myös muita seudullisia suunnittelutöitä, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä mm. yhteistä tietopohjaa ja selvityksiä hyödyntäen. Näitä ovat mm.:

- [Uusi maakuntaohjelma](#) ja siihen linkittyvät [Hiilineutraali Uusimaa-tiekartta](#) ja sen [toimenpideohjelma](#)
- Uudenmaan alueellinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma eli [Ilmastokestävä Uusimaa 2030 -tiekartta](#)
- [Merialuesuunnitelman päivittäminen](#)
- Helsingin seudun MAL-työ 2027 sekä läntisen ja itäisen Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmien toimenpideohjelmien päivittäminen

6. VISIO-kaavan tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

VISIO-kaavan tavoitteilla vastataan ajankohtaisiin ja ennakoituihin muutostekijöihin ja haasteisiin ja ne määrittelevät yleispiirteisellä tasolla mihin kaavalla pyritään.

Kaavan tavoitteet on kirjattu tähän suunnitelmaan, ja ne tarkentuvat ensin suunnitteluperiaatteiksi ja konkretisoituvat myöhemmin kaavaratkaisuissa kaavatyön edetessä.

Tavoitteiden tehtävänä on ohjata kaavan suunnitteluperiaatteita, kaavaratkaisuja, niiden vaikutusten arviointia ja vaihtoehtojen vertailua sekä myöhemmin myös kaavan toteutumisen seurantaa.

VISIO-kaavalla on kolme vihreään siirtymään liittyvää päätavoitetta:

- 1.** Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- 2.** Kestävän ja innovatiivisen kilpailukyvyyn vahvistaminen
- 3.** Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen

Päätavoitteita tarkentavat 20 alatavoitetta.

Kaavan tavoitteet on laadittu kaavan kehityskuvien pohjalta, Uudenmaan maakuntaohjelman painopisteisiin pohjautuen, tiiviissä vuorovaikutuksessa kaavan sidosryhmien kanssa. Tavoitteita on peilattu myös ajankohtaisiin Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektioihin sekä skenaariotyöhön.

Vuorovaikutuksen kautta on pyritty huomioimaan myös kaavan tärkeimpien sidosryhmien tavoitteita ja tärkeänä pitämiä Uudenmaan haasteita.

Suunnitteluperiaatteet

Jos tavoitteet kuvaavat mihin kaavalla pyritään, suunnitteluperiaatteet kuvaavat puolestaan, millä kaavan keinoilla asetettuihin tavoitteisiin voidaan päästä ja miten suunnittelukysymyksiä aiotaan kaavassa ratkoa.

Periaatteet on koostettu kaavan tavoitteiden, tehtyjen selvitysten ja vuorovaikutuksen, kuten OAS-palautteen pohjalta. Maakuntahallitus hyväksyi kaavan suunnitteluperiaatteet 25.8.2025.

Tutustu suunnitteluperiaatteisiin omassa julkaisussaan täällä:

[» VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteet](#)

”

**VISIO-kaavan
tavoitteilla vastataan
ajankohtaisiin
ja ennakoituihin
muutostekijöihin ja
haasteisiin.**

Tavoitteiden strateginen kokonaisuus tasoittain

Kaavan tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden taustalla vaikuttavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Uudenmaan maakuntaohjelman painopisteet ja tavoitteet, voimassaolevan maakuntakaavan tavoitteet sekä muut valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet ja strategiat. Taustalla on huomioitu myös Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteet (SGD) sekä Euroopan ja Suomen tavoitteita, strategioita ja sääntelyä vihreään, puhtaaseen siirtymään liittyen.

Maakuntaohjelman painopisteet

Ympäristöviisas Uusimaa

Innovatiivinen Uusimaa

Onnellisten Uusimaa

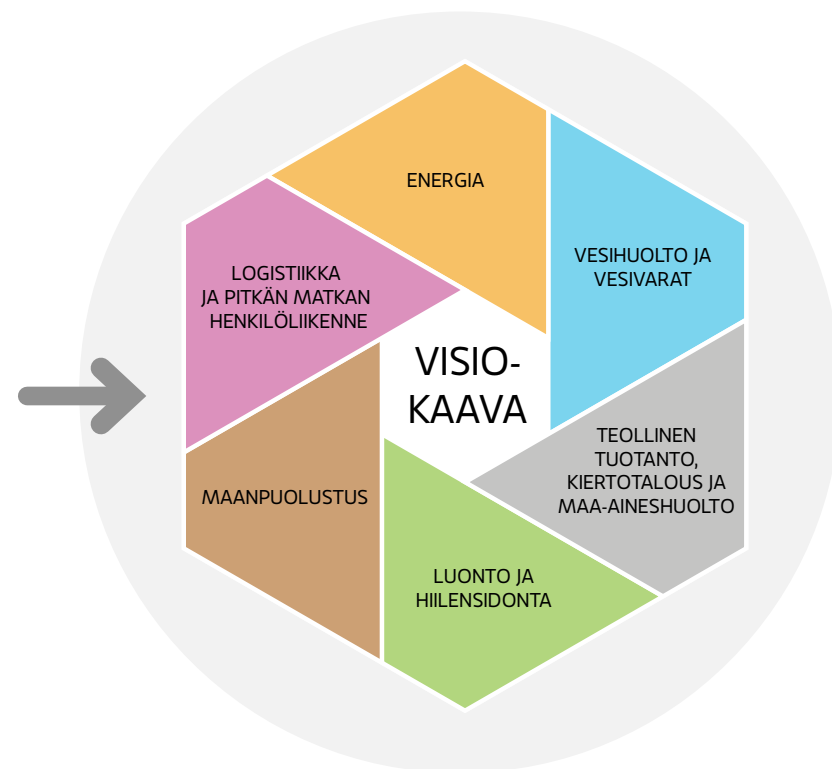
VISIO-kaavan tavoitteet

1. Ilmastonmuutokseen
vastaaminen
ja luonnon
monimuotoisuuden
lisääminen

2. Kestävän ja
innovatiivisen
kilpailukyvyn
vahvistaminen

3. Toimintavarmuuden
ja turvallisuuden
edistäminen

VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteet ja kaavaratkaisut

Tavoite 1. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen

- 1.1** Ilmastopäästöjen vähentäminen ja hiilensidonnan tukeminen
- 1.2** Luonnonvarojen ekologisesti kestävä käytön edistäminen
- 1.3** Ekosysteemipalvelujen tarjonnan parantaminen
- 1.4** Kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistäminen
- 1.5** Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä energijärjestelmän edistäminen
- 1.6** Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tukeminen
- 1.7** Ekologisten verkostojen vahvistaminen
- 1.8** Meren ja vesistöjen tilan parantaminen
- 1.9** Liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien siirtymän tukeminen

Tavoite 2. Kestävän ja innovatiivisen kilpailukykyyn vahvistaminen

- 2.1** Elinkeinoelämän kestävä kilpailukyky ja toimintaedellytysten tukeminen
- 2.2** Teknologisen kehityksen ja uusien toimintamallien huomioiminen ja hyödyntäminen
- 2.3** Kestävän saavutettavuuden parantaminen maakunnallisesti, kansallisesti, Itämeren alueella ja osana Eurooppaa
- 2.4** Logistiikkatoimintojen sijoittumisen mahdollisuuksien ja logistiikan kestävien liikenneyhteyksien varmistaminen
- 2.5** Vihreän siirtymän keskittymien muodostumisen edistäminen alueiden vahvuuksiin perustuen
- 2.6** Riittävän, puhtaan energian turvaaminen elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin
- 2.7** Pitkänmatkaisen joukkoliikenteen edistäminen
- 2.8** Vihreän siirtymän toimintojen tukeutuminen oleviin rakenteisiin ja verkostoihin

Tavoite 3. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen

- 3.1** Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen
- 3.2** Vesivarojen turvaaminen
- 3.3** Terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistäminen

7. Arvioitavat vaikutukset

Alueidenkäyttölaissa sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetään miten ja mitä vaikutuksia maakuntakaavaa laadittaessa tulee arvioida. Kaavaa laadittaessa tulee arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Kaavaratkaisun kokonaisvaikutuksia arvioidaan suhteessa alueidenkäyttölain mukaisiin maakunta-kaavan sisältövaatimuksiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, luonnonsuojelulain Natura-alueita koskevaan heikentämiskieltoon, sekä kaavalle asetettuihin tavoitteisiin. Lisäksi vaikutuksia arvioidaan suhteessa voimassa oleviin maakuntakaavoihin sekä muihin maakunnallisiin tavoitteisiin ja ohjelmiin.

VISIO-kaavan arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota ilmastovaikutuksiin sekä mahdollisuuksiin vastata ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Vaikutusten arviointia tehdään liiton omana asiantuntijatyönä, mutta arvioinnissa hyödynnetään myös ulkopuolista asiantuntemusta.

Vaikutuksia selvitetään koko kaavaprosessin ajan, jotta arviointi tukisi kaavan laadintaa mahdollisimman hyvin. Vaikutusten arvioinnin kautta kaavan laatijat, osalliset sekä päättäjät saavat tietoa kaavan toteuttamisen vaikutuksista, niiden merkittävyydestä ja kohdentumisesta sekä haitallisten vaikutusten lieventämisen mahdollisuuksista.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan koko siltä alueelta, johon kaavalla arvioidaan olevan olennaisia vaikutuksia. Välittömät vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Uudenmaan maakunnan alueelle. Vaikutusalue tarkentuu kaavatyön edetessä ja mm. osallisten kuulemisen ja tehtävien selvitysten seurauksena.

Vaikutusten arvioinnin tuloksiin voi tutustua osana kaavamateriaalia.

8. Vuorovaikutus

Osallisuus ja päätöksenteko

VISIO-kaavaa valmistellaan mahdollisimman avoimesti ja vuorovaikutteisesti. Kaavan sisällöstä, vaikutuksista ja muista keskeisistä kysymyksistä on tärkeää saada näkemyksiä kaikilta, joihin maakuntakaavoitus voi vaikuttaa. Eri vaiheissa saatua palautetta ja ulkopuolisia arviointeja hyödynnetään valmistelussa ja kaavaprosessissa. Osallistuminen ja yhteistyö tuo tärkeää ja sisältöä kaavaprosessiin ja poliittisten päätösten pohjaksi.

Osallistumismenettelyistä ja tiedottamisesta on säädetty alueidenkäyttölaissa. Osallistumisprosessi alkaa, kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville. Kaavasta kerätään palautetta osallisilta jatkuvasti koko kaavaprosessin aikana.

Osalliset

Osallistumismahdollisuus on kaikilla, jotka haluavat olla mukana kehittämässä maakuntaa ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Alueidenkäyttölain mukaan kaavaprosessissa osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin

kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Sidosryhmäyhteistyö

Liiton omien asiantuntijoiden lisäksi kaavan tekemiseen osallistuu laajalti alueen kuntien virkahenkilöitä ja päättäjiä, ulkopuolisia asiantuntijoita muun muassa korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista, eri ministeriöistä sekä kaavan teemoihin liittyvistä järjestöistä. Myös asukkaiden palaute on tärkeä osa kaavan valmistelua.

Maakuntakaavatyötä esitellään ja keskustellaan ja maakuntakaavan ratkaisuihin käydään koko kaavaprosessin ajan sekä pysyvissä työryhmissä että tarpeen mukaan järjestettävissä työpajoissa ja seminaareissa. Maakuntakaavan valmistelun keskeisenä tukena toimivat liiton pysyvät kuntien asiantuntijaryhmät eri sektoreilta.

Lisäksi perustetaan tarpeen mukaan yhteistyöryhmiä, joihin kootaan asiantuntijoita eri sidosryhmistä täydentämään liiton omaa asiantuntemusta.

Esimerkiksi Uudenmaan vihreää siirtymää edistämään sekä liiton kaava- ja ohjelmatyötä sparraamaan on perustettu Vihreän siirtymän yhteistyöryhmä, jossa on edustajia vihreän siirtymän eri sektoreilta kunnista ja muista toimijoista. Lisäksi kaavan vuorovaikutuksessa hyödynnetään mahdollisimman laajasti jo olemassa olevia alueellisia eri sektoreiden yhteistyöryhmiä.

Päätöksenteko

Kaavatyöhön liittyvät päätökset tehdään maakuntahallituksessa ja -valtuustossa, jotka muodostuvat Uudenmaan kuntien poliitikoista. Maakuntahallitus päättää maakuntakaavan valmistelun käynnistämisestä ja vireilletulosta, hyväksyy osallistumis- ja arviointisuunnitelman, asettaa kaavaluonnoksen nähtäville, hyväksyy kaavaehdotuksen ja sen nähtäville asettamisen sekä esittää maakuntavaltuustolle lopullisen kaavaehdotuksen hyväksymistä. Maakuntakaavan hyväksyy lopulta maakuntavaltuusto.

Välineet ja alustat

Uudenmaan liiton verkkosivuilla uudenmaanliitto.fi tiedotetaan aina, kun kaavaprosessissa tapahtuu jotain merkittävää.

Kuulutukset kaavan vireille tulosta, lausunto-ajosta ja nähtävilläoloista julkaistaan Uudenmaan liiton verkkosivuilla, jäsenkuntien virallisilla ilmoitustauluilla sekä Uudenmaan liiton määrittelemissä ilmoituslehdissä (Helsingin Sanomat ja Hufvudstadsbladet).

Nähtävillä olevat kaava-aineistot ovat esillä tutustumista ja kommentointia varten Uudenmaan liiton verkkosivuilla ja toimistolla (Esterinportti 2 B, Helsinki). Kaava-aineisto toimitetaan ehdotusvaiheen nähtävilläolon yhteydessä myös Uudenmaan liiton jäsenkuntien virallisille ilmoitustauluille. Nähtävilläolojen tarkat ajankohdat varmistuvat kaavatyön edetessä.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä kaikille osallisille tutustumista ja kommentteja varten maaliskuussa 2025, samalla VISIO-kaava kuulutettiin vireille. Kaava-alueen muuttamisen jälkeen kaava kuulutetaan uudelleen vireille kesäkuussa 2025.

Kaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheissa kaava-aineistoista pyydetään lausunnot Uudenmaan kunnilta sekä muilta keskeisiltä viranomaisilta ja sidosryhmiltä.

Viranomaisneuvottelut järjestetään kaavan aloitusvaiheessa ja ehdotusvaiheessa. Viranomaisneuvotteluun kutsutaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja ne ministeriöt, joiden toimialaan kuuluvia valtakunnallisesti merkittäviä asioita kaavassa käsitellään. Neuvotteluun kutsutaan lisäksi muut viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea.

Maakuntakaavoituksen ajankohtaisia asioita voi seurata myös sähköpostitse toimitettavasta uutiskirjeestä. Postituslistalle voi liittyä liiton verkkosivuilla uudenmaanliitto.fi/uutiskirjeet.

Lisäksi palautetta voi antaa jatkuvasti kaavaprosessin aikana [verkkolomakkeen](#) kautta. Kaavan luonnosvaiheesta alkaen palautetta voi myös antaa karttapalvelussa, jolloin palaute voidaan kohdentaa haluttuun paikkaan.

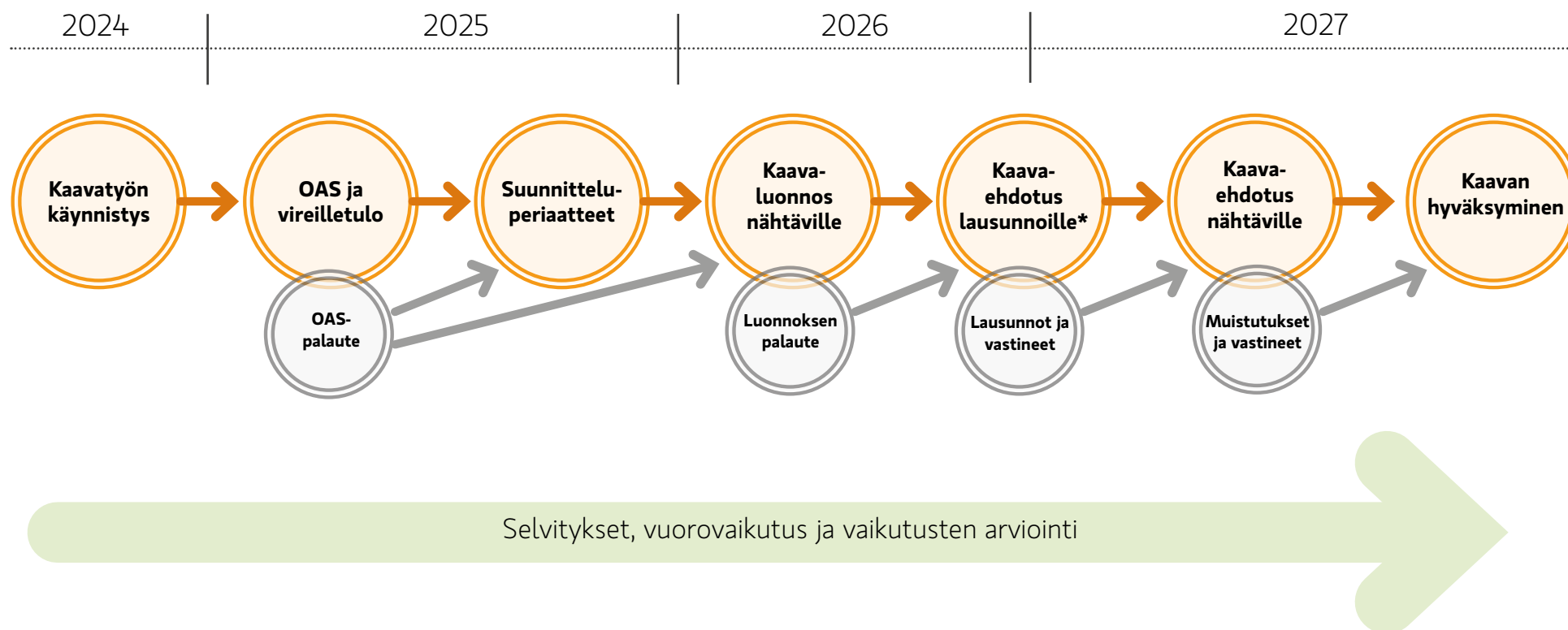
Lisäksi palautetta voi antaa jatkuvasti kaavaprosessin aikana. Tarvittaessa yhteyttä voi ottaa myös suoraan kaavan valmistelijoihin. Parhaiten tämä käy sähköpostilla.

**Uudenmaan liiton
verkkosivuilla
uudenmaanliitto.fi
tiedotetaan aina, kun
kaavaprosessissa
tapahtuu jotain
merkittävää.**

9. Aikataulu ja prosessi

Tavoiteaikataulu

* Lainsäädäntö mahdollisesti muuttumassa ehdotuksen lausuntovaiheen osalta.

Vuorovaikutusmahdollisuudet

Aloituis- ja tavoitevaihe kevät 2024–kevät 2025	Valmisteluvaihe kevät 2025–kevät 2026	Ehdotusvaihe kevät 2026–kevät 2027	Hyväksymisvaihe 2027	Seuranta- ja toteutusvaihe
• Maakuntahallitus päättää käynnistää kaavatyön • Aloitetaan tarvittavat taustaselvitykset • Laaditaan kaavan teemoista kehityskuvat • Kaavan tavoitteita työstetään sidosryhmien kanssa • Kaavan vireilletulosta ja OAS:ista tiedotetaan ja OAS asetetaan nähtäville. • Järjestetään ensimmäinen viranomaisneuvottelu • Kaavan suunnittelu-periaatteet hyväksytään maakuntahallituksessa	• Jatketaan taustaselvityksiä • Vaihemaakuntakaavan luonnoksen valmistelu aloitetaan selvitysten, kehityskuvien, tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden sekä saadun OAS-palautteen pohjalta yhteistyössä sidosryhmien kanssa • Valmisteluvaiheen vaikutusten arviointi • Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville ja kaava-aineistosta voi kuka tahansa jättää mielipiteensä. Samalla kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kunnilta ja muilta viranomaisilta sekä keskeisimmiltä sidosryhmiltä. • Luonnoksen palautteen käsittely ja muutostarpeiden arviointi.	• Laaditaan kaavan ehdotus-aineisto valmisteluvaiheesta saadun palautteen ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella, yhteistyössä sidosryhmien kanssa • Vaikutusten arviointia tarkennetaan ehdotusvaiheessa • Ehdotusaineistosta pyydetään lausunnot ennen sen nähtäville asettamista * • Maakuntahallitus käsittelee ehdotusaineistosta annetut lausunnot ja antaa niihin vastineet • Järjestetään toinen viranomaisneuvottelu • Kaavaehdotus hyväksytään maakuntahallituksessa ja asetetaan nähtäville • Jos kaavaehdotusta muutetaan olennaisesti nähtävillälön jälkeen, asetetaan se uudelleen nähtäville <i>* Lainsäädäntö mahdollisesti muuttumassa ehdotuksen lausuntovaiheen osalta.</i>	• Maakuntahallitus käsittelee ehdotuksesta annetut muistutukset ja antaa niihin vastineet • Ehdotus viimeistellään saadun palautteen, mahdollisten lisäselvitysten ja käydyn vuorovaikutuksen perusteella • Kaava hyväksytään maakuntahallituksessa ja hallitus esittää valtuustolle lopullisen kaavaehdotuksen hyväksymistä • Kaava hyväksytään maakuntavaltuustossa	• Uudenmaan liitto seuraa ja edistää kaavan toteutumista eri tavoin sekä seuraa myös kaavan muutostarpeita

10. Lisätietoja ja yhteystiedot

Uudenmaan liitto, aluesuunnittelun vastuualue

Uudenmaan liitto
Esterinportti 2, 00240 Helsinki
puh. 09 4767 411

Aluesuunnittelujohtaja Mari Siivola
+358 40 559 4119
Kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka
+358 40 524 9186

Uudenmaan liittoon osoitetut sähköpostit osoitteella
toimisto@uudenmaanliitto.fi (kirjaamo)

Henkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muodossa
etunimi.sukunimi@uudenmaanliitto.fi

VISIO-kaavan nettisivut
uudenmaanliitto.fi/visio-kaava

Sosiaalisen median kanavat

» [LinkedIn](#)

» [Facebook](#)

» [YouTube](#)

» [Instagram \(MyUusimaa\)](#)

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi
@Uudenmaanliitto